

KUI TEILE ON PAIGALDATUD EPITSÜSTOSTOOM

Käesoleva infolehe eesmärk on anda teavet probleemidest ja toimetulekust epitsüstostoomiga patsiendile.

Epitsüstostoomiks nimetatakse läbi kõhu esseina kusepõide paigaldatud kateetrit, mille kaudu väljub uriin tahtele allumatult. Epitsüstostoom rajatakse juhul, kui on tekkinud takistus uriini loomulikul teel väljumisel. Epitsüstostoom võib olla ajutine või püsiv. Püsiva epitsüstostoomi korral ei ole võimalik taastada uriini väljumist loomulikul teel.

Epitsüstostoomi paigaldamine

Epitsüstostoomi paigaldamine on kirurgiline protseduur, mis teostatakse kohaliku tuimestusega. Kui Teil on allergia tuimestusvahendi või muude ravimite suhtes, tuleb sellest eelnevalt arsti informeerida.

Täis põie piirkonda tehakse lõige, mille kaudu viiakse põide kateeter. Protseduur on valutu, kuid Te võite tunda ebamugavustunnet, mis tekib täitunud põie surumisel.

Kateeter püsib kusepõies steriilse veega täidetud ballooni abil ja vahel kinnitatakse kateeter õmblusega naha külge. Kateeter ühendatakse uriinikogumiskotiga. Kateetri sisseviimise avast tekib vähene veritsus ja seepärast pannakse kateetri ümber plaaster, mida tuleb Teil endal vahetada järgmisel päeval.

Võimalikud probleemid

- ❖ Tugev veritsus – pöörduge koheselt Pärnu Haigla Erakorralise Meditsiiniabi Osakonda (EMO)
- ❖ Kateeter tuleb välja –pange haavale puhas side ja pöörduge EMO-sse
- ❖ Temperatuuri tõus – pöörduge oma perearsti vastuvõtule
- ❖ Uriini leke – kontrollige kateetri ja kogumiskoti ühendust, kas koti kork on suletud, kas koti voolik ei ole keerdunud.

Uriinikogumiskoti kinnitus

Sõltumata keha asendist või Teie tegevusest, kinnitage uriinikogumiskott põiest allapoole, et uriin saaks vabalt voolata kotti. Selleks on kõige parem kinnitada kott reie külge või vööle kinnitatud sideme külge nii, et koti raskus ei tekitaks kateetri venitust. Jälgige, et kateeter ja uriinikogumiskoti voolik ei oleks murde- või keerduvas asendis.

Epitsüstostoomi kodune hooldus

Esimestel päevadel peale epitsüstostoomi paigaldust võib Teie uriin olla kergelt verine. See on normaalne ja Te ei pea pöörduma arsti poole. Soovitav on rohkesti juua. Vältima peab liigset alkohoolsete jookide tarbimist (ka õlu ja lahja alkohol) Piisav vedeliku tarbimine (1,5 – 2 l päevas) ennetab kateetri ummistumise.

Kõige tähtsam epitsüstostoomi hoolduses on hoida puhtust.

Pesta tuleb iga päev kateetri ümbrust ja ka kateetrit ja kogumiskoti voolikut. Enne pesemist tuleb plaaster ära võtta. Pesemiseks kasutage vett ja neutraalset seepi. Kuivatage nahk korralikult ja pange kateetri ümber uus plaaster. Kui kateetri ümbrus on punetav, võib kasutada laste puudrit. Plaaster ei ole vajalik, kui Teie nahk on plaastrile allergiline. Epitsüstostoomiga võib käia dušši all ja saunas, kuid ei ole soovitatav leili võtmine, ujumine ja vannis käimine.

Uriinikogumiskoti tühjendamine

Kogumiskotti tühjendatakse koti põhjas oleva korgi (kraani) kaudu siis, kui kott on pooleldi täitunud. Täis kott on raske ja võib oma raskusega tõmmata kateetri välja. Lihtsam on kotti tühjendada seistes.

- ❖ hoidke kotti wc poti või kogumiskoti kohal
- ❖ avage kogumiskoti kork
- ❖ laske uriin voolata potti
- ❖ koti sulgemiseks lükake korki tagasi (sulgege kraan)
- ❖ puhastage koti kork
- ❖ peske käed

Uriinikogumiskoti vahetamine

Kogumiskotti vahetatakse vähemalt 1x nädalas

- ❖ tühjendage vana kogumiskott (vaata uriinikogumiskoti tühjendamine)
- ❖ desinfitseerige epitsüstostoomi kateetri ja kogumiskoti ühenduskoht
- ❖ eemaldage kateetri küljest vana kogumiskott
- ❖ võtke ära uue kogumiskoti ühenduskoha otsast kork ja ühendage kott kateetriga. Kontrollige eelnevalt kas uue kogumiskoti põhjas olev kork on suletud asendis.

Tühjendatud uriinikogumiskoti võib panna olmeprügi hulka (ärge visake seda wc potti)

Epitsüstostoomi kateetri vahetamine

Epitsüstostoomi kateetrit vahetatakse tavaliselt iga 1 -1,5 kuu järel, et vähendada põletiku tekke ohtu ja vältida kateetri ummistumist.

Plaanilise kateetri vahetuse aja määrab teile epitsüstostoomi paigaldanud arst. Selleks ajaks registreerige end Pärnu haigla ambulatoorse kirurgia uroloogia kabinetis telefonil **447 3447** igal tööpäeval 8.00-16.00. Järgneva vahetuseks saate uue aja uroloogia kabineti õelt ja Te ei pea enam eelnevalt registreerima.

Kui Teil tekib probleem kateetriga erakorraliselt tööpäeva õhtul, öösel või puhkepäeval, peate pöörduma Pärnu Haigla Erakorralise Meditsiiniabi Osakonda, kus Teie epitsüstostoomi kateetri vahetab valves olev kirurg.

Epitsüstostoomi hoolduseks vajalikud vahendid

- ✦ naha desinfitseerimiseks Cutasept, Octanisept või Asept
- ✦ tupsud või tampoonid kateetri ümbruse kuivatamiseks
- ✦ liimiga plaaster kateetri ümbruse katmiseks
- ✦ käärid
- ✦ uriinikogumiskotid (alt tühjendatavad)
- ✦ kateeter epitsüstostoomi kateetri vahetamiseks - on vajalik, kui lähete plaanilisele kateetri vahetusele ja arst on Teile kirjutanud retsepti sobiva kateetri ostmiseks.

Kõik Teile vajaminevad vahendid saate osta:

- ✦ Ristiku haruapteek
Pärnu Haigla I korrusel
Telefon 442 0206
- ✦ Ülejõe apteek
Jannseni 7a
Pärnu
Telefon 443 2255

Infotelefonid

SA Pärnu Haigla Ambulatoorse kirurgia uroloogia kabinet	- 447 3447
SA Pärnu Haigla Ambulatoorse kirurgia vanemõde	- 447 3440
SA Pärnu Haigla Ambulatoorse kirurgia sekretär	- 447 3441
SA Pärnu Haigla registratuur	- 447 3300

Koostaja: Kirurgia kliinik, uroloog Peeter Tulmin

Koostatud: 2016

Täiendatud/ ülevaadatud: 2019